MARGRETHEKIRKEN

25 ÅR

MARGRETHEKIRKEN
SPANIEN

Margrethekirken

Åben: Onsdag kl.15 – 17.
Avda. de Dinamarca 2 og Calle Ciprés 22,
Las Lagunas, E-29651 Mijas
Tlf. +34 952 58 74 81
Email: margrethekirken@margrethekirken.com
Website: www.margrethekirken.com

De danske præster

Hans Krab Koed & Torkild Bak
Edif. Andromeda II - 2 A
Træffes i kirken i åbningstiderne.
Præsten har fridag mandag.

Medlemsskab

Kontingent kan indbetales i kirken eller på vores konto i Cajamar: (IBAN ES87) 3058 0860 7927 2000 6999 (Swift:) CCRIES2A. C.I.F.: R2900251F

Trykt efteråret 2026 ved Margrethekirkens 25 års jubilæum.
Denne folder er doneret af Tage og Ulrik Nørgaards Fond, Civilingeniør Knud Nørgaard og hustru Grethe Nørgaards Fond samt Fundación Reina Isabel de Dinamarca i Spanien.

Margrethekirken er tilknyttet DDKU, der er stiftet med det formål at kunne bevare, udvikle og styrke den folkekirkelige betjening for danske statsborgere, som er bosat i udlandet.

ET HUS FYLDT MED HISTORIER

Forord ved Pastor Hans Krab Koed

**"Kirken den er et gammelt hus står, om end tårnene falde;
Vi er Guds hus og kirke nu, bygget af levende stene."**

Sådan synger vi med Grundtvig. Og måske er der ingen bedre måde at begynde fortællingen om Margrethekirken på. For en kirke er aldrig kun mursten, tag, tårn og orgel. Den er først og fremmest mennesker.

Det blev meget tydeligt søndag den 4. november 2001 kl. 11.00. Denne dag blev Margrethekirken indviet. Kirken og dens omgivelser var fyldt med mennesker. Den store dør under tårnet blev åbnet, orglet brusede, og processionen bevægede sig ind i kirken med biskop Søren Lodberg Hvas i spidsen. Det var et stort øjeblik – ikke blot for den nye kirkebygning, men for den danske menighed på Costa del Sol.

25 år er ingen høj alder i en kirkes liv. Og jubilæet er heller ikke den første milepæl i historien om dansk kirkeliv på Kysten. Men det er en anledning til at standse op, se tilbage og spørge, hvad det egentlig er, der har båret kirken gennem årene.

Historien begynder før selve kirkebygningen. Allerede i 1975, blev den første gudstjeneste afholdt i Skandinaviska Turistkykan i Fuengirola. Der har været dansk menighed lige siden og "Den Danske Kirke i Fuengirola " er formelt stiftet i Spanien 22.februar 1985 med vedtægter af 28. juni 1984. Fra 1992 blev der holdt danske gudstjenester forskellige steder på Costa del Sol, blandt andet i Lux Mundi. Langsomt voksede menigheden, ønsket om et fast kirkeligt sted tog form, og i 2001 stod Margrethekirken færdig.

Siden har kirken dannet ramme om gudstjenester, dåb, konfirmationer, bryllupper og begravelser – men også om samtaler, fællesskab, foredrag, musik, kaffe og de mange møder mellem mennesker, som ikke altid kan måles eller skrives ind i en årsberetning. Dette festskrift fortæller nogle af disse historier.

Ni forfattere – blandt dem vores biskop, nuværende og tidligere præster samt medlemmer af menighedsråd, som gennem årene har været knyttet til Margrethekirken – giver hver deres blik på kirken og dens historie. Tilsammen tegner artiklerne et billede af en kirke, der er blevet til gennem mange menneskers engagement, trofasthed og kærlighed til den danske kirke på Costa del Sol.

Et jubilæumsskrift som dette ville ikke have været muligt uden den store donation, som både har gjort det muligt at renovere kirkebygningen og at udgive dette skrift i anledning af 25-årsjubilæet.

Vi vil derfor rette en varm og oprigtig tak til Tage Nørgaard og Ulrik Nørgaards Fond, Civilingeniør Knud Nørgaard og Hustru Grethe Nørgaards Fond samt den dansk-spanske fond Fundación Reina Isabel de Dinamarca for deres generøse støtte.

En kirke kan være gammel eller ny. Tårnene kan stå i århundreder, og murene kan renoveres. Men det afgørende er stadig det samme, som Grundtvig minder os om: Kirken lever, fordi mennesker samles i den.

Margrethekirken er derfor ikke blot en bygning, der fylder 25 år. Den er et hus fyldt med historier. Et sted, hvor mennesker er kommet og gået. Et sted, hvor glæde og sorg, tro og tvivl, begyndelser og afskeder har haft deres plads.Og først og fremmest er den et hus, der fortsat bygges af levende stene.

God læselyst
– og tillykke med Margrethekirken!

MIJAS

Biskop Peter Skov-Jakobsen

Kirken er et af de første, og i hvert fald det største multinationale selskab. Ekkoerne fra Jerusalem lyder over alt i verden. Altid er det offentligt også selv om alt for mange kristne stadig udsættes for forfølgelse. At livet sejrer over døden og håbet ridser i tristheden og forfærdelsen, det er kirkens kendetegn.

Håbet er ikke spærret inde i et bestemt sprog. Jesus fra Nazareth arbejdede ikke kun i Jerusalem, men også i grænseegnene, og han brød grænser ned mellem mennesker.

Vi er heller ikke spærret inde i en bestemt kultur. Vi kan hverken pansre os bagved kultur, sprog eller bestemte sociale omstændigheder.

Jeg undrer mig dog, når jeg ofte hører udenlandske biskopper sætte spørgsmålstegn ved små og store nationale menigheder rundt om i verden. Hvorfor støtter vi ikke bare det lokale, spørger de.

Det lærte jeg noget om i England, mens jeg var sømandspræst i Hull. Nogle var blevet ført til England af kærlighed. Andre kom for at passe deres arbejde for danske firmaer. Andre var der, fordi de godt kunne lide at være der, og livet udfoldede sig i en britisk sammenhæng.

At komme i kirken var ikke et tegn, der markerede afstand til den britiske hverdag eller landet vi boede i. Slet ikke. Vi levede vores liv dér, og var glade for at være borgere i det land.

Vi gjorde, hvad vi kunne for at forstå, og vi lo, græd og håbede

med den nation, der var vores hjem. Samtidig havde vores hjerter også et andet hjem i verden.

Naturligvis kunne vi godt anfaldes af sentimentalitet. Når de følelser overmander en, mærker de fleste af os dog også, at det ikke holder ret meget mere end til et tud!

Men noget går op for en, selv når man elsker det nye sprog. Der er noget i modersmålet, der er noget i vanerne, der er noget i sædvanen, i sangene, salmerne, traditionerne, der skaber en tryghed, og man kan bedre finde ordene i lykken og tragedien, i glæden og i forfærdelsen.

Kirkens store glæde er, at den tager mange kulturer på sig. De befriende ord kommer på mange forskellige sprog, kald dem hjertesprog eller modersmål.

Jeg kan godt småsnakke på et par europæiske sprog, og kan sagtens læse dybe tekster på et par stykker; men hvor er jeg glad for dansk.

Dansk er dog ikke et sprog jeg forsøger at gemme mig bagved eller holde andre ude med. Det er nu bare mit hjertesprog og det sprog jeg fik til at udforske verden med og "hugge løs" i mysterierne med.

Det er mig ubegribeligt, når mennesker synes, at dansk sprog og kultur skulle afskære en fra Europa og verden. Vi lever i en verden, hvor vi ofte krydser grænser, lever med hinanden og lever af hinanden. Vi bidrager gensidigt til hinandens økonomi og velfærd.

Ved en dansk kirke i udlandet bygges der dagligt bro mellem sprog, kulturer, sociale relationer. Kirkerne er små repræsentationer for Danmark. Vi viser vores land og vores kirke frem.

Tillykke til jer, der er menighed rundt om Margrethekirken. I 25 år har I været sammen om et hus, der i det daglige skal udtrykke tro, være et sted, hvor dansk kultur emmer, og hvor vi relaterer til hinanden.

At være kirke i udlandet er en stoleleg mellem en teologisk, en kulturel og en social stol. Det handler om at turde sidde på dem alle.

Det handler om sammen at tage ansvaret på sig og slå et tag ud over hinanden, hvor der er plads til forskellighederne, som vi alle repræsenterer. Det handler om at være samfund og rumme hinanden trods forskelligheder.

Det handler om at have et sted, der emmer af håb. Forhåbentlig vækker I Spaniens nysgerrighed. Forhåbentlig vækkes jeres nysgerrighed, og I minder os om, hvor godt det er at være dansk og åbner vores øjne for Spaniens store kultur og rige traditioner.

Forhåbentlig vil I også fremover kunne fascineres af det land I bor i og på samme tid mærke, at der er noget af det I lærte i Danmark, som I bliver nødt til at insistere på.

Vi har taget hul på en ny tid. Brug nu jeres erfaringer og brug jeres ideer som daglige brobyggere til at berige hinanden, de andre og os andre.

Der er brug for mennesker, der tør håbe i den verden, hvor griskhed og dumhed til tider larmer så ulideligt. Bær troens nysgerrighed ind i verden og vis mennesker, at friere tanke end den om Gud findes ikke. Den tro redder os fra selvbedraget og selvovervurderingen og får os til at stole på at når blot vi tør, så begynder livet forfra hver dag.

Tillykke med fødselsdagen
og lykke og velsignelse
for fremtiden.

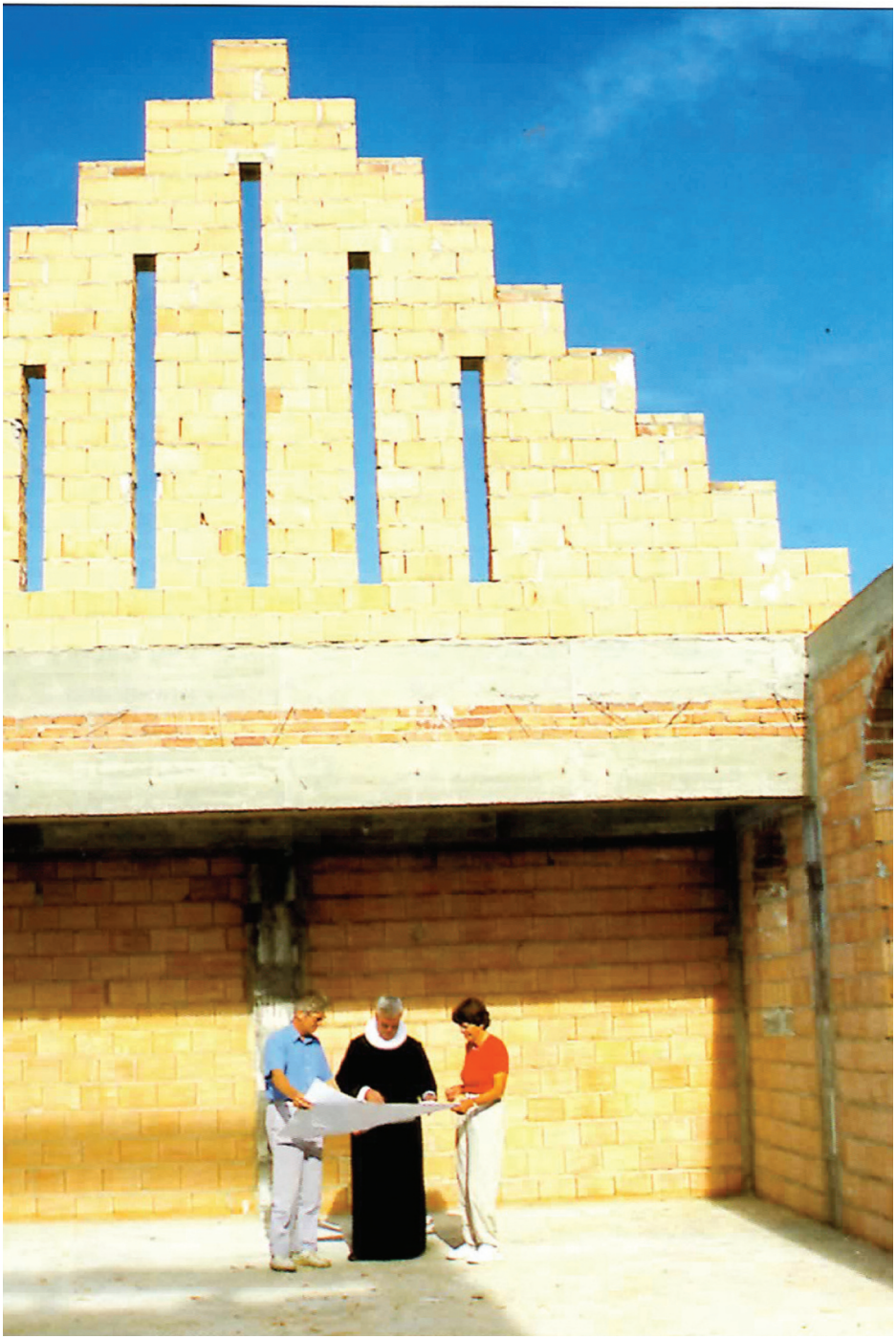

DA KIRKEN BLEV BYGGET

Jørn Sjøholm,
Pastor emeritus, ansat præst ved kirken vest for Málaga 1992 – 2002

Før Margrethekirken blev bygget, mødtes den danske menighed og holdt sine gudstjenester i Lux Mundi, et lille økumenisk center i Fuengirola, Det var et gæstfrit og rart sted, ledet af en katolsk præst og et mindre antal nonner.

Lørdag eftermiddag rådede vi over kirkesalen, fejrede gudstjeneste, hyggede os i patioen, konfirmandundervisning foregik også dér og enkelte kirkelige handlinger. Ellers lånte vi katolske kirker til bryllupper, konfirmation og jul. Vi havde begravelser i Kystens kapeller, påskegudstjeneste på det danske genoptræningscenter Montebello i Benalmádena, høstgudstjeneste hos danske i deres villaer. Endvidere havde jeg julegudstjenester i Madrid og Barcelona samt andre kirkelige handlinger flere steder på Den Iberiske Halvø.

Min forgænger Andreas Kristensen (1986 – 1992) havde i menighedsrådet talt om et fremtidigt kirkebyggeri som en mulighed, men den idé blev ikke mødt med nogen særlig interesse, og blev hurtigt taget af bordet, hvilket der vel ikke er så meget at sige til. For det var med den lille danske menighed, jeg kom til i 1992 som med menigheden i Korinth (1. Kor.1,26), at der ikke var mange vise, ikke mange mægtige, ikke mange fornemme.

Alligevel lykkedes det os imod al forventning at bygge den smukke kirke, Margrethekirken, som i år kan fejre 25-års jubilæum. Forslaget om en fremtid med eget kirkebygning blev fremsat

igen, og i 1993 enedes vi i menighedsrådet om at undersøge forskellige muligheder. Mange interessante og spraglede forslag, nogle umulige at gennemføre, andre mere spiselige, blev vendt og undersøgt de følgende år, men der var intet rigtigt gennembrud og heller ingen penge, men alt imens diskussionerne foregik, så voksede både medlemstallet og interessen for projektet vi kaldte: "Dansk Kirke i eget Hus".

Det hele ændrede sig afgørende en dag i 1995 hvor borgmesteren i Mijas Antonio Maldonado Pérez henvendte sig til mig gennem Annette Skov, som var sekretær på rådhuset. Vi var tre som mødte ham på rådhuset i Mijas, og her fik vi kvit og frit overrakt kirkegrunden i Las Lagunas. Det hele blev beseglet grundlovsdag den 5. juni 1995, hvor flere hundrede mennesker samledes ved Centro Idea på Mijasvejen, og hvor borgmesteren holdt en smuk tale til den danske koloni og officielt overdrog os grunden til kirkebyggeri.

Glæden var stor, og interessen for at være medlem af kirken voksede, kirkegrunden blev markeret i landskabet, og indsamlingen begyndte, også vort lille kirkeblad fik flere sider og læsere. Men vi kom ind i et underligt dødvande, der kom ikke mange penge ind, kirkegrunden lå hen, og årene gik.

Jeg kan huske, at jeg skrev en lidt trist artikel om den manglende fremgang, og den dårlige økonomi: "Er fuglen fløjet" var overskriften, for det var som om den gejst, det håb og glæde vi havde fået med kirkegrunden, var fløjet bort. Men det vendte, og så fulgte en ny opblomstring. Der kom nu flere penge ind på vore opsparingskonti, fonde, virksomheder, konsulatet i Málaga og ambassaden i Madrid var meget hjælpsomme, og ligeledes voksede bidraget betragteligt fra kirkemedlemmer og andre privatpersoner, som før havde holdt sig tilbage.

Vor organisation, Dansk Kirke i Udlandet, ydede os støtte og hjalp med gode råd, og generalsekretær Egon Christiansen var en kær gæst. I menighedsrådet samlede vi os om målet, og vi fandt frem til det udseende kirken endte med at få. Til det havde vi god hjælp af en arkitekt

ansat på rådhuset, han hed Zlatko Trenk, og kom til Mijas som flygtning fra det tidligere Jugoslavien. Borgmesteren gav os tilladelse til at søge rådgivning hos denne tiltalende og dygtige arkitekt, og han tegnede de første skitser af kirken, og gav den det udseende, som vi drømte om og gav udtryk for.

I 1999 kunne vi begynde byggeriet med udgravning og pilotering, og flere problemer, vi ikke havde forestillet os, dukkede op. Men nu var der ingen vej tilbage. Menighedsrådet var sammentømret, alle var arbejdsomme, også mange af kirkemedlemmerne hjalp til med alt muligt, og mange af de lidt ældre danske på Kysten viste sig at have nyttige kompetencer med fra deres arbejdsliv, som kunne bruges i denne fase; og da målet var nært, og vi skrev 2001, var den fælles energi, interesse og indsats så stor, at enkelte ikke skal fremhæves, for kollektivet var alt, men jeg vil sige, at det var en fantastisk og uforglemmelig gave at være præst i den menighed.

Palmesøndag, den 8. april 2001 fejrede vi "grundstensnedlæggelse" med en gudstjeneste i en opmuret med stadig ufærdig kirke, vi nedlagde beskrivelse af byggeriet, mønter samt mursten forsynet med vore navne i kirkegulvet, der hvor prædikestolen senere fandt sin plads. Der er mange mursten under gulvet, og på dem står navnene på alle de mennesker, der på den ene og den anden måde var med til at bygge Margrethekirken. Derefter fulgte slutspurten, og i efteråret var alt malet færdigt, møbler, lys, klokke, kirkeskib, alter, prædikestol, altertavle, alt var på plads. Samlingssalen, køkken, kontor, toiletter, den smukkeste patio, Den lille hvide, danske kirke var klar til brug.

Som en optakt til indvielsesdagen, lørdag den 3. november mødtes den inderkreds, som havde haft ansvar for byggeriet til en højtidelig stund i kirken. Her kimede vi med kirkens klokke, 12 mennesker slog hver 10 minutter på klokken. Da var vi klar til indvielsen.

Søndag den 4. november 2001 kl. 11. Kirken og dens omgivelser var fyldt med mennesker, de store døre under tårnet blev åbnet, orglet brusede og proces-

sionen bestående af biskop Søren Lodberg Hvas, formand for Dansk kirke i Udlandet, domprovst Jens Arendt, generalsekretærerne for Dansk Kirke i Udlandet og Dansk sømandskirke i Fremmede Havne, Egon Christiansen og Ronald Pedersen, Kirkeministeriets departementschef, gæstende præster samt Margrethekirkens præst og menighedsråd.

Vi bar Bibelen og de hellige kar op til alteret, biskoppen gik forrest, og endelig kunne vi fejre en uforglemmelig indvielse af vor kirke.

FRA DRØM TIL VIRKELIGHED

Linda Bloch, kirkesanger, tidligere medlem af kirkerådet.

Der findes kirker, som bliver bygget af sten og mørtel. Og så findes der kirker, som begynder længe før, den første sten bliver lagt. Margrethekirken er en af dem.

Dens historie begyndte ikke med et byggeprojekt, en arkitekttegning eller en grund i Mijas. Den begyndte med mennesker, der havde brug for et sted at høre til. Med gudstjenester, sang, kaffe og kage. Med frivillige kræfter og mennesker, der stillede op, når der var brug for dem. Og med en drøm om en dansk kirke på Solkysten.

Når Margrethekirken i 2026 fejrer sit 25-års jubilæum, er det derfor også en anledning til at se tilbage på den lange historie, der gik forud for kirkens indvielse i 2001.

Begyndelsen i Lux Mundi

Jeg kom første gang til Solkysten i efteråret 1992. Jeg boede i Fuengirola i et lejet hus i udkanten af byen. I Danmark havde jeg altid været aktiv i forskellige sammenhænge – teater, sang, sport og idræt – og derfor gik der ikke lang tid, før jeg søgte fællesskaber også her.

Næsten før jeg var landet med flyet, skulle jeg møde op i Dansk-Spansk Samvirke/Den Danske Klub. Her var man allerede i gang med at finde emner til den kommende revy.

Men det var kirken, der blev det sted, hvor jeg for alvor følte mig hjemme.

Allerede lørdagen efter min ankomst deltog jeg i den danske gudstjeneste hos nonnerne i Lux Mundi. Præsten Jørn Sjøholm og menighedsrådet, med Aase Rostbøll som formand, havde

indledt et samarbejde med nonnerne om at benytte deres lokaler.
Jeg blev modtaget med en varme, som jeg aldrig har glemt. Kirsten og Jørn Sjøholm, menighedsrådet og de mange mennesker omkring gudstjenesten fik mig til at føle mig velkommen.

Jeg tænkte: Her hører jeg til. - Og jeg valgte kirken – og har gjort det siden.

Der var også en anden, som gjorde sig bemærket ved gudstjenesterne: den senere så berømte kirkehund Richy (Martin), en lille chihuahua, som fulgte Randi næsten overalt og altid gjorde opmærksom på, når nogen kom ind ad døren.

Efter gudstjenesten kom kaffe og kage. Det lyder måske beskedent, men det var meget mere end det. Det var fællesskab.

En kirke før kirken
I 1992 og 1993 var der endnu ingen Margrethekirke. Men på mange måder var kirken allerede til stede. Man mødtes til gudstjenester, til sangaftener og privat i præsteboligen. Hver anden torsdag samledes 20-25 mennesker for at synge nordiske og især danske sange og salmer.
Der var trangt, men som man sagde: Hvor der er hjerterum, er der altid husrum.
Det var frivilligheden, der bar det hele. Der var ingen store organisationer eller professionelle apparater. Til gengæld var der ildsjæle.

Navnene er mange: Aase Rostbøll, Jørn og Kirsten Sjøholm, Tove og Peter Jensen, Keld og Randi Skovgaard og mange andre. De samme mennesker gik igen i forskellige sammenhænge. De havde flere kasketter på. De var menighedsråd, sangere, arrangører, kaffeværter, hjælpere og venner. Det var et fællesskab, hvor man kendte hinanden, brugte hinanden og hjalp hinanden. Og måske er det netop noget af det vigtigste i Margrethekirkens historie: at kirken ikke først blev til, da bygningen stod færdig. Den blev til gennem mennesker.

Drømmen om en dansk kirke
Allerede dengang begyndte talen om, at man måtte have sin egen kirke og egne møde- og lokalemuligheder. Måske sammen med svenskere og nord-

mænd? Og måske kunne det en dag blive til en rigtig dansk kirke? Det lød som en drøm. Men drømmen begyndte langsomt at få form. Sanglivet voksede. Keld Skovgaard kom til og blev en central musikalsk kraft. Han kunne ikke gå forbi et klaver uden at undersøge, om det kunne sige noget – og under hans hænder kunne det. Lørdag efter lørdag blev der holdt gudstjeneste.

Musikken fik en stadig større betydning, og tanken om et egentligt kirkekor voksede frem. Samtidig arbejdede andre på den mere praktiske side af sagen. For en kirke kræver ikke bare tro og fællesskab. Den kræver også jord, penge, tilladelser, tegninger og mennesker, der kan få tingene til at hænge sammen.

Navnet Margrethekirken

Første gang jeg hørte navnet Margrethekirken nævnt, var i forbindelse med et menighedsrådsmøde den 12. maj 1994. I løbet af 1994, 1995 og 1996 begyndte navnet for alvor at slå rod. Samtidig blev arbejdet med at finde en grund og skaffe økonomi mere konkret. En særlig betydning fik Anette Skou, dansk leder af udlændingekontoret i Fuengirola, som arbejdede tæt sammen med menighedsråd og byggeudvalg. Der blev søgt hos kirkelige stiftelser, fonde og legater – kort sagt alle steder, hvor der kunne være mulighed for at finde støtte. Og så kom den store mulighed.

Mijas kommune tilbød en grund uden beregning til et kristent samfund. Den 5. juni 1995 blev gavebrevet ved en højtidelighed i Centro Idea overdraget til Margrethekirken. Det var et afgørende øjeblik. Drømmen havde fået et sted at stå.

Fra idé til byggeplads

Byggeudvalget arbejdede videre. Aase Rostbøll, Knud Reimers, Egon Villadsen, Allan Thomsen, Grethe Lyck og Jørn Sjøholm var blandt dem, der var med til at føre projektet frem.
Arkitekten Slatko Trenk satte nogle af de første streger til kirken, og arbejdet blev siden færdiggjort af arkitekten Alberto Lerner.

I februar 1999 blev en vigtig milepæl nået under den planlagte Margrethe-ugen.

Gaden, hvor kirken skulle bygges, blev døbt Avenida de Dinamarca. Og så blev det første spadestik taget. Aase Rostbøll, DKU's vicepræsident og tidligere ambassadør i Madrid Wilhelm Ulrichsen samt Mijas' borgmester Agustín Moreno tog de første spadestik.
Mere end 200 mennesker deltog. Man kunne endda selv få lov til at tage et symbolsk spadestik mod betaling. Der blev solgt pølser og brød, og dagen sluttede med flamencodans
Det var på én gang alvor og fest. Sådan som en kirke også skal være.

Grundstenen
Palmesøndag den 8. april 2001 blev grundstenen lagt. Sammen med grundstenen blev der indstøbt kirkens historie og tegninger samt spanske og danske mønter i trinet op til alteret.
Det er en smuk tanke. For dermed blev kirkens historie fysisk en del af selve bygningen.
De mennesker, der havde båret drømmen, satte deres spor i stenen. Og de generationer, der siden skulle komme, kunne begynde deres historie oven på den.

Den 27. oktober 2001 blev den sidste gudstjeneste holdt i Lux Mundi. Det var afslutningen på en epoke. Men også begyn delsen på en ny.

Den store dag
4. november 2001
Den 4. november 2001 oprandt endelig den store dag. Margrethekirken blev indviet. Biskop Søren Lodberg Hvass var til stede sammen med ti præster i fuldt ornat. Den nyudnævnte danske ambassadør i Madrid, Christopher Bo Bramsen, deltog også. Og naturligvis var kirkehunden Richy med.

Det samlede byggeri havde kostet omkring tre millioner kroner, og det hele var betalt gennem indsamlede midler. Det var ikke bare indvielsen af en bygning.

Det var indvielsen af et fælles arbejde, som mange mennesker havde lagt kræfter, tid og hjerte i gennem næsten et årti.

Fra pionertid til kirkeliv
Efter indvielsen skulle kirken fyldes med liv.

Jørn og Kirsten Sjøholm havde været en afgørende del af histo-

rien fra begyndelsen. I ti år – fra 1992 til 2002 – havde de arbejdet for kirken og menigheden. Da de rejste hjem til Bornholm, efterlod de sig derfor et stort tomrum. Karsten Erbs overtog som præst i 2002 og blev også leder af koret. Sanglivet fortsatte i de nye rammer, og sangaftenerne kunne samle 50-60 mennesker.

Der blev sunget, spist smørrebrød, drukket kaffe og spist kage. Kirken var blevet et naturligt kulturelt og socialt samlingspunkt for danskere på Solkysten. Det var også et sted, hvor forbindelsen mellem Danmark og Spanien kunne mærkes.

Kirken er mennesker

Når man i dag ser tilbage på Margrethekirkens første 25 år, kan man let komme til at fortælle historien som en række årstal:
1992 – Lux Mundi.
1994 – navnet Margrethekirken.
1995 – grunden.
1999 – første spadestik.
2001 – grundstenen og indvielsen.

Men sådan opleves historien ikke af dem, der var med. For dem består historien af mennesker. Af Jørn og Kirsten Sjøholm. Af Aase Rostbøll. Af Tove og Peter Jensen. Af Keld og Randi Skovgaard. Af alle de andre, som kom til, hjalp til, sang, bagte kager, spillede musik, sad i menighedsrådet, samlede penge ind eller blot mødte op. Nogle af dem er ikke længere iblandt os.

Derfor er det også vigtigt på en jubilæumsdag at sige:
Æres den, som æres bør. De må aldrig glemmes.

25 år senere

Nu står Margrethekirken der. 25 år efter indvielsen fejrer vi ikke blot en bygning. Vi fejrer en historie om danskere på Solkysten, som ønskede at skabe et sted, hvor man kunne høre til.

Men et jubilæum er også en anledning til at spørge, hvad der skal ske de næste 25 år.

En kirke lever ikke af mursten alene. Den lever af mennesker. Af medlemmer. Af frivillige. Af præster, menighedsråd og medarbejdere. Af dem, der kommer til gudstjeneste, og dem, der arrangerer, synger, laver kaffe, åbner dørene og tager imod nye mennesker.

Det var sådan Margrethekirken blev til. Og det er sådan, den også skal leve videre.

Måske er det derfor, den vigtigste arv fra kirkens første 25 år ikke er selve bygningen, men den holdning, som bar arbejdet frem.

Vi gør det sammen.
I dag, 25 år efter indvielsen, står Margrethekirken som det synlige resultat af en drøm, som mange mennesker bar sammen.
Derfor skal jubilæet først og fremmest være en tak. Tak til dem, der begyndte. Tak til dem, der byggede. Tak til dem, der siden har holdt kirken levende. Og tak til alle dem, der også i fremtiden vil gøre Margrethekirken til et sted, hvor mennesker kan sige:
Her hører jeg til.
Her føler jeg mig hjemme.

Tillykke med de 25 år – og alt godt for de næste 25.

MARGRETHEKIRKEN - EN DANSK FOLKEKIRKE PÅ SOLKYSTEN

Carsten Erbs, Pastor emeritus

Nå – det er måske så meget sagt, men for mig og Jette var det et mirakel, fordi vi oplevede hvordan en flok almindelige danskere havde besluttet sig for at bygge en kirke og skabe et levende fællesskab om den kristendom, som præger os i bund og grund, hvor vi end befinder os i verden og hvor meget vi end vedkender os den baggrund.

En kirke som i høj grad mindede os om folkekirken herhjemme, den vi kom fra – og alligevel var så anderledes.

Det her skrives i et tilbageblik 16 år efter vi forlod Margrethekirken, som stadig er særdeles levende i vores liv med en erfaring, med en glæde og med en følelse af noget meningsfyldt, noget der blev til det, vi håbede, noget der levede sit eget liv dengang og stadigvæk lever i os.

Da vi ankom til Margrethekirken i august 2002 kom vi til en kirke, som var nybygget og som foruden at den stod fast i Las Lagunas bybakkelandskab, altså også stod fast i mange menneskers vilje og beslutning om, at de ville have en kirke, et samlingssted for livets højtider med dåb og konfirmation, vielse og begravelse, et samlingssted for årets højtider og et samlingssted for dansk kultur og tradition.

Den danske klub, Club Danés, var der allerede og var uundværlig; den var forsamlingshuset til al muligt dansk og spansk kultur og fælles samlingssted for danskere til fællesspisning, sport, banko og bal, men en kirke var også nødvendig, samt med et

vigtigt bånd mellem begge steder. At der havde været så mange mennesker på stedet, som havde arbejdet for at bygge Margrethekirken, fyldte os med respekt og med taknemmelighed. Det var de samme mennesker, som nu mere eller mindre udgjorde især mine arbejdsgivere – på længere sigt også Jettes.

Menighedsrådet og andre af de mennesker, som var knyttet til den nye kirke, blev mennesker jeg som præst kom til at sætte meget pris på, og som bærer æren for at de følgende otte år kom til at blive et lille mirakel. De samme mennesker blev også en stor del var vores begges bagland, som gjorde os "hjemme" i Fuengirola og på 'kysten' i det hele taget.

Den kristne kirke er bygget af levende stene. Det er det, der er det lille mirakel, at nogle få mennesker der umærkeligt blev til flere og flere gjorde kirken levende og til et godt sted at være, hvor vi mødte hinanden med kindkys og kram og hånd. Kirkens hovedopgave er at være et gudshus, hvor vi mødes for at takke Gud for alt hvad han har givet os af dagligdag og kærlighed, og som fylder os med taknemmelighed og med fælles forståelse for hinanden og dermed også med ansvar for hinanden. Gudstjenesten har alt det i sig, hver søndag er den en fælles fejring af livet.

Gudstjenesten

For mig som præst blev gudstjenesten det bærende element. Jeg skulle sådan set bare møde op, tage præstekjolen på, få pibekraven om halsen. Naturligvis skulle jeg finde salmer til hver gudstjeneste og det blev primært dem, som jeg selv holdt allermest af.

Og hjemmefra havde jeg fået trykt et salmetillæg med nye salmer, og så skete noget af miraklet: sangen steg og steg. Der blev sunget mere og mere, de kendte naturligvis, men også de nye fra den nye salmebog, som vi sang fra mit medbragte tillæg.

Jørgen Gustava Brandts "Tænk at livet koster livet" blev vores festsalme, på linje med 'Den signede dag' og 'Se, nu stiger solen' og Leif Rasmussens "Spænd over os dit himmelsejl" åbnede himlen,

så der blev højt til loftet i kirken. Salmerne viste deres samlingskraft; måske forstod vi ikke alle ordene, men de løftede os alligevel og blev meningsfulde og uundværlige og gjorde dagen til en fest.

Naturligvis skulle jeg også skrive en prædiken eller vende bunken. Det blev der ikke meget af, for hurtigt fandt jeg ud af, at min nye menighed lyttede til det jeg sagde. Min prædikenskrivning begyndte allerede om mandagen, for om fredagen skulle jeg ned til Anne på Radio Solymar i Marbella.

Dér lavede vi en lille samtale om, hvad søndagens prædiken skulle handle om. Det var super for mig, for dér fortalte jeg, hvad jeg havde på hjerte til om søndagen. Hele tiden handlede det for mig om, at der skulle være noget på spil, det vigtigste, det der foregik mellem os levende stene i kirkebygningen og mit omdrejningspunkt var altid, at Gud var tilstede netop der, i mellemrummene imellem os.

For mig har altergangen altid været højdepunktet i gudstjenesten, selvfølgelig! kan du sige, jeg er jo præst, men i Margrethekirken blev den noget helt særligt, ikke mindst fordi kirkebyggerne havde bestemt, at der ikke skulle være et knæfald. Det passede mig godt! Som vært ved alterbordet nød jeg at være i øjenhøjde med menigheden her. Langsomt gennem årene udviklede det sig, flere og flere ville være med, engang løb vi tør for Malagavin, som skulle i bægrene og en anden gang løb vi tør for hjemmebagt alterbrød. Jeg tror det bedste for altergangen var, at jeg begyndte at skrive bordtaler, en kort lille indledning til altergangen, forståelig for mig selv.

Det gjorde jeg mig umage med, fordi det var så vigtigt. Her stod vi i øjenhøjde med hinanden og fik at vide, at vi altid allerede var elsket af Gud, og at vi nu havde muligheder for at møde hinanden på ny med tillid og ansvar i øjenhøjde.

Gudstjenesten gav menigheden til kirken og præsten, som var glad og taknemmelig! Frivillige som kordegn og kirketjener og ringer og kaffebryggerne i Salonens køkken, gjorde gudstjenesten til vores og gudstjenesten

fortsatte på den måde ind i Salonen og ud i Patioen.

Fællesskabet fra kirken fulgte med os og kaffekopperne og en kold øl ud i solens varme og træernes skygge, hvor samtaler og venskaber opstod.

Sammenhængen mellem kirken og køkkenet var essentiel, og i patioen var der en usynlig præst til stede, der stille holdt en prædiken om mellemrummene imellem os, hvor vigtige de er, relationerne. Sådan så og oplevede jeg det.

Og så var der selvfølgelig også den søndag en gang om måneden, hvor gudstjenesten sluttede med en kirkefrokost. Så kunne det ikke blive bedre!

Kirkelige handlinger

Også her spillede de frivillige stor rolle. Her mange år efter er jeg stadigvæk så taknemmelig for deres indsats ved især bisættelserne i kirken. Åh, jeg husker stadigvæk den følelse af meningsfylde, når vi lidt slidte alle sammen efter en bisættelse og måske en efterfølgende mindesammenkomst i Salonen stod sammen omkring baren med et glas vin og blev enige om, at det var gået godt. Vi havde i fællesskab løftet en meningsfyldt opgave. Det var der stor tilfredsstillelse ved. Det var ikke selvfedme, vi følte, men netop meningsfylde. Vi udfyldte en vigtig rolle, en medmenneskelig.

Det samme oplevede vi også ved dåb og konfirmation og vielse. Jeg har så gode minder om vielser i kirken og alle mulige andre steder, om dåb og konfirmation. Ved sådan en konfirmationsfest med patioen fyldt med mennesker, som jeg ser den stadigvæk er her i 2026, da opfylder vi virkelig kirkens opgave dengang og nu.

Det var her kirkebyggerne nåede helt i mål med deres årelange kamp for at bygge en kirke. Her samledes det hele i en dyb taknemmelighed til livets skaber, for her takkede vi Gud for det, der gav os liv og glæde og kærlighed og meningsfylde. Selv når sorgen meldte sig, kunne vi fyldes med taknemmelighed for den gave det menneske havde været i vores liv. Tænk, sikken en gave danskerne på Solkysten fik med den kirke!

Børnene og kirken
Legestuen fyldte Margrethekirken med liv og glade dage, med unge forældre, samtaler på kryds og tværs, børnenes energi. Mellemrummene imellem os blev vigtige igen og blev brugt.

Lykkelige søndage med børn i kirken til fastelavn og med små optrin som Prinsessen på ærten og siden en langbordsfrokost i patioen med forældrene mens børnene legede. Det var dage! Jeg sad ved bordet og var fyldt med taknemmelighed og glæde, min måde at sige tak til Gud på. Og konfirmanderne gav et andet livgivende indslag.

Jeg var så spændt på, hvad de kunne, de dygtige konfirmander, for de var så opvakte, måske fordi de levede med to kulturer tæt på, deres danske og den fremmede spanske. Det gjorde dem nysgerrige. En kunne spille klaver, en skrev digte, andre kunne andre ting. Vi brugte det i gudstjenesten, så de kunne mærke at de var en del af menigheden. Jeg glemmer aldrig det år, hvor konfirmander dannede kor og sang Gabrielas sang fra filmen "Så som i himmelen" til deres konfirmation. Jeg græd. Af glæde.

Sangaftener og busture
Jeg husker endnu den stemning af glæde, da vi havde haft den første sangaften efteråret 2002. Der var kommet 40-50 mennesker. Der var drøn på. Keld på klaver og jeg på violin, salmer, sange og revyviser, danske smørrebrødssnitter, øl og vin. Det skulle vise sig at være en recept der sagtens med få ændringer kunne holde i 8 år.

Det var fællesskab, men det var også taknemmeligheden og glæden hos dem, der stod med det økonomiske og indholdsmæssige ansvar, der var bemærkelsesværdig. Sådan noget er fantastisk at mærke. Vi havde et projekt sammen. Kirkens liv og overlevelse. Nu skulle der også laves penge til dens vedligeholdelse og til min løn.

Det var en side af Margrethekirken jeg kom til at holde af. At vi selv skulle holde styr på økonomien i den, for den side kunne kirkebyggerne også tage sig af, de havde et usædvanligt talent for økonomi. De holdt hus med pengene!

Det lærte Jette, da hun efter flere år som frivillig blev ansat til at føre regnskabet. Jettes engagement i kirken var en stor del af min glæde ved at bruge timer i den. En sangaften kunne tilføre kirkekassen en tre fire tusinde kroner.

Hvad der gav mere, var busturene som vi havde to af om året. Igen var det mennesker fra den faste stab omkring kirken, som kendte det vidunderlige bagland bag Mijasbjerget og hinsides Málaga. De elskede bjergene og byerne og de smittede os, så vi næsten ikke kender noget bedre landskab end det spanske med dets venlige befolkning.

Med stor fornøjelse gennemkørte vi de forskellige ruter for busturene, spiste på mulige restauranter og derefter glædede vi os til at komme afsted med en fuld bus.

Afslutning efter 16 års tilbageblik. Det vi oplevede på 'kysten', var et lille mirakel for os.

Margrethekirken er stadigvæk i vores tanker dagligt og vi håber det bedste for den og glæden forbliver stor for os. Og når vi har lyst til at mindes vores tid i kirken, så kan vi bare tage alle kirkebladene frem, som 'Mugge' var så god til at hjælpe os med og som Aase holdt mig vågen ved med sidste korrektur og koncentreret om. Jeg har ikke nævnt mange navne af kirkebyggerne.

Der var mange og alle var del i at vi fik en folkekirke på kysten. De fortjener alle sammen stor ros og vi husker hver og én med taknemmelighed. Ligesom vi husker alle andre, som vi kom i kontakt med, ikke mindst konsulerne, som spillede en mægtig stor og ansvarsfuld rolle, og som jeg som præst var knyttet til og i mange sager arbejdede sammen med. Og Margrethekirkens Venner ikke mindst.

Tillykke med de 25 år til menigheden og kirkebyggerne – levende og døde.

Med kærlig hilsen
Jette og Karsten

- ansat ved Margrethekirken 2002 til 2010

MED FRAGT IND I FREMTIDEN- FOLKEKIRKE PÅ SOLKYSTEN OG SAMTIDIG ET LILLE MIRAKEL!

Pastor emeritus, Christen Væver

Vores privilegerede liv som præstepar ved Margrethekirken på Costa del Sol begyndte i efteråret 2011 under et privat besøg hos Ellen Reguera i Benalmadena.

Ellen kendte vi fra vores tid som præstepar ved Den danske Kirke i Los Angeles, USA. Hun var medlem af Margrethekirkens menighedsråd, og hun havde også inviteret den daværende præst ved Margrethekirken Søren Voigt på middag.

Pludselig siger Ellen og Søren samstemmende til mig: "Du skal komme ned til Højskoledage i kirken, og du skal holde to af dine muntre causerier, dem, der også giver lidt at tænke over". "Javel!" Og så var det en aftale.

Desuden bad Søren mig overtage et bryllup på stranden ved Calahonda, som ligger en halv times kørsel fra Fuengirola. Søren skulle selv forestå et bryllup i Portugal samme dato, men så overtog jeg højtideligheden for et dansk par, der brændende ønskede sig et bryllup på netop denne dato.

Senere gik Søren på orlov, så menighedsrådet og generalsekretær Margith Pedersen spurgte, om jeg ville passe embedet indtil videre.

Under kirkens 10-årsjubilæum skrev jeg under ved et cafebord på terrassen. Nogle mente, at jeg skrev under på en serviet –

men det var nu en nøje formuleret kontrakt.

Herefter var vi nu to præster, der afløste hinanden med tre måneders mellemrum, indtil Iben Snell blev kirkens præst i 2013.

De to tidligere præster Jørn Sjøholm og Karsten Erbs havde skabt et solidt kirkeligt fundament – det var et privilegium, at jeg nu skulle være præst ved en kirke, hvor der kom mange mennesker til gudstjenesterne og til de kulturelle forsamlinger i Margrethekirken.

De bedste oplevelser blev søndagsgudstjenesterne, hvor folk bakkede op med deres nærvær og viste, at der er brug for en kirke på Costa del Sol.

Min kone Magda og jeg oplevede, at kirken var som en sognekirke for de primært mere eller mindre fastboende danskere på Solkysten. Kirken var også en mulighed for patienter på hospitalet "Montebello". Margrethekirken var et sted, hvor man let kommer til at tale sammen om meningen med livet, om kærlighed og smerte, om håb og glæde, om død og sorg, om lykke, ulykke og jalousi – ja – som en af kirkegængerne sagde: "Vi taler vel om alt det, der også foregår i en Ingmar Bergman-film?"

Simpelthen et sted, hvor man i forbindelse med gudstjenesterne og foredragene og causerierne kan få sat ord på det, som virkelig betyder noget.

Professor P. G. Lindhardt kaldte disse samtaler for kulturen ved kaffebordene.

Jeg kunne altid bede nogle af kirkens frivillige om hjælp til de kirkelige handlinger, hvor én virkede som kordegn og en anden som kirketjener. Andre frivillige sørgede for opdækning, mad og drikke til disse sammenkomster. En af de frivillige var specialist i bryllupskager. Hun tilbød sin hjælp, når en særlig lækker kage skulle på bordet.

I min tid oplevede jeg behovet for personlige samtaler. Både unge og ældre kom og ville gerne tale med præsten. Sygdom og samlivsproblemer var primært det, vi skulle tale om.

Jeg oplevede også at blive bedt

om at besøge et menneske på plejehjem eller på hospice – hvor jeg nogle gange var til stede sammen med familien i de sidste timer af et menneskes liv.
En aften var der en gammel kvinde, som pludselig mistede sin mand ved et hjertestop.

De to var på tur helt alene, og i sin fortvivlelse ringede hun til mig, præsten. Vi kunne trøste hende og hjælpe hende med de praktiske ting vedrørende et dødsfald i et fremmed land.

Den danske konsul Mona Davidsen viste mig, hvordan sikkerhedsforanstaltningerne var, når jeg som præst skulle besøge et menneske i det lokale fængsel. I min tid sad der flere danskere der. Ikke for noget særligt, sagde de, for det var ikke andet end "chokolade", de havde taget med over grænsen. En ung mand i fængslet bad mig ringe til moderen derhjemme – der var noget særligt, hun skulle vide.

Den gode oplevelse med mange mennesker i kirke giver helt naturligt præsten en styrke og en inspiration og en ekstra stor mening med at forkynde Jesu ord. Forberedelsen bliver langt mere spændende, når menigheden støtter op om gudstjenesten, og det gjorde den virkelig i Margrethekirken.

Men vi havde et stort problem – der var ikke parkeringspladser nok dengang. Mange lå og kørte rundt efter en parkeringsplads – ofte langt væk fra kirken, hvilket afholdt en hel del fra at deltage i gudstjenester og arrangementer. Jeg husker en fortælle- og sangaften med henved 130 deltagere, hvor vi kom for sent i gang – folk blev afleveret ved indgangen til kirken, og de fremmødte fortalte, at vi ikke måtte begynde endnu, der var flere, som cirklede rundt i nabolaget efter en parkeringsplads. Senere er der lykkeligvis bygget et parkeringshus tæt på kirken – nu er problemet løst – altid muligheder for parkering her.

Ved sangaftenerne sang vi fra nyindkøbte højskolesangbøger og fra sangark med mange forskellige slags sange. Lige fra sømandssange til "Avenuen" af Peter Lund Madsen til "Onkel fra Minnesota" og "Texas gule rose".

En sagde til mig: "Jeg kommer kun i kirke på søndag, hvis vi skal

synge 'Spænd over os dit himmelspejl'." Det gjorde vi så den kommende søndag og flere tillige.

Konfirmandforberedelsen var en anderledes oplevelse, idet jeg havde dem om søndagen ved 13-tiden lige efter gudstjenesten og kaffen på terrassen.

Konfirmanderne kom fra mange forskellige steder på Kysten. De kom også fra mange forskellige steder i Danmark. Forældrene var typisk udsendte fra et dansk firma eller selvstændige. Børnene var søde, frie og interesserede – nogle tosprogede og med interessante baggrunde.

Mange samtaler i menighedsrådet handlede selvfølgelig ekstra meget om penge, når det handler om driften af en udlandskirke. Derfor mindes vi med en særlig økonomisk fryd, da Troels Kløvedal kom til Margrethekirken med sit billedforedrag om sine jorden rundt-sejladser. To dage i træk var kirken overproppet med begejstrede, medlevende og betalende tilhørere. Troels holdt foredraget uden honorar, så kirken fik ekstra mange penge i kassen på disse to dage.

Menighedsrådsmedlemmer brugte mange timer på at mørklægge kirken – man var helt oppe ved de højest liggende vinduer med papir og klister, så lysbillederne kunne ses klart og tydeligt på lærredet. Ja, vi oplevede os under arbejdet hensat til Johannes V. Jensens "Himmerlandshistorier" med beretningen om "Syvsoverne", hvor også nogle vinduer blev klistret til, så den lyse dag blev til mørk nat.

Højskoledagene var også en minderig oplevelse, idet vi fandt interessante personligheder, der med fortællingen om deres livshistorier kunne trække mange folk til kirken. Tidligere formand for Folketinget Christian Mejdahl og hans ægtefælle Eva fortalte om livet på Christiansborg og om livet som landmandsægtepar på en gård i Himmerland. Tidligere journalist på Danmarks Radio og chefredaktør på Berlingske Tidende Hans Dam fortalte om sit liv og sin malerkunst. Hans boede på dette tidspunkt i Fuengirola.

Og så kom juraprofessor på Aarhus Universitet Hans Helge Bech Thomsen og berettede om

sin helt specielle vej fra ploven til et kloster og videre til juraen. Hans Helge opholdt sig jævnligt på Kysten, her skrev han flere af sine juridiske lærebøger.
Den største glæde ved siden af gudstjenesterne var nok fortælle- og sangaftenerne, som blev meget populære.

Her kunne jeg mellem sangene i causeriform fortælle nogle af mine humoristiske historier, som kunne fremkalde en stemning med latter og smil. Samtidig kunne historierne også give lidt at tænke over.

Da Iben Snell blev præst i 2013, fik jeg – takket være Ibens imødekommenhed – mulighed for at tage en gudstjeneste og holde en sang- og fortælleaften to gange om året – forår og efterår. Vi boede i Spanien i 5-6 uger to gange om året, og havde Iben brug for afløsning i denne tid, så var jeg en mulighed.

Takket være et fremragende menighedsråd med Ebbe Juhl Hansen som formand og Ingolf Echberg som næstformand/kirkeværge fik man tingene til at ske gennem et godt samarbejde. I køkkenet var den tidligere Spies-ansatte chef Tove Nielsen en foræring – hun styrede køkkenet myndigt og effektivt og samarbejdede forbilledligt med alle de søde og hjælpsomme kvinder, der gav en hånd med i køkkenet. Efter gudstjenesten stod "køkkenpigerne" ved skranken og modtog med smil og venlighed kirkegængernes bestillinger på drikkevarer, kaffe og kage.

Præstelejligheden ligger et ideelt sted – midt i Fuengirola tæt på Hestespringvandet.

Magda og jeg begyndte i Margrethekirken med erfaringer fra vores tid som præstepar ved Den danske Kirke i Los Angeles, USA, og en tid ved sømandskirken i New York, USA.

I mange år var jeg sognepræst i Haslund-Ølst pastorat ved Randers – og lige før vi begyndte i Spanien, var vi begge gået på pension. Vi kom med erfaringer, og vi gled helt ubesværet ind i arbejdet i Spanien.

Med stor taknemmelighed for tiden ved Margrethekirken sluttede vi spaniensoplevelserne i foråret 2021, da coronaen lukkede porten ind til disse mangfoldi-

ge arbejdsglæder. Det er jo ofte gennem arbejdet, synes jeg, at man får de største oplevelser – sådan var det at være præstepar på Solkysten.

Med inspiration fra en anden himmerlænding siger vi tak for oplevelserne, som blev en ny fragt ind i fremtiden til stabilisering af den videre sejlads over livets hav.

Johannes V. Jensen udtrykker det sådan:

"Kun den, i hvem fortiden er stuvet op som ballast, har fragt ind i fremtiden."

Magda og Christen Væver

HVAD ER EN KIRKE UDEN EN PATIO?

Pastor emeritus, Iben Snell

Som kirkegænger i København og omegn har jeg efterhånden konsumeret en del kirkekaffe. Det er en hyggelig tradition, jeg også kender fra Margrethekirken og andre udlandskirker.

Grundet det notorisk uforudsigelige danske vejr, drikker vi den herhjemme normalt i et tilstødende lokale eller ovre i en nærliggende sognegård, men nogle steder ruller man såmænd også en kaffevogn ind i kirkerummet. Så klumper vi kirkegængere os sammen i midtergangen, slår os ned på en kirkebænk eller omkring et bord diskret placeret i et hjørne – og det fungerer – hvis ikke kaffeduften lader os vide, at det er ude i våbenhuset, det foregår.

Uanset årstiden er det sådan, man gør – med mindre, der ligefrem skulle være adgang til en stor og frodig præstegårdshave rundt om hjørnet. Det er der sjælden i hovedstadsområdet.

I Sydspanien er det anderledes
Første gang, jeg besøgte Margrethekirken – det var en januardag i 2013 – bed jeg mærke i den måde, kirkekomplekset i Mijas var anlagt på: en tolænget bygning, koncentreret om en gårdhave. Det var den, gården, der først bød mig velkommen.

Med sine smukke grønne træer, blomstrende buske, solide borde og stole inviterede den til, at man trådte indenfor og slog sig ned for en stund. Så ulig kirkerne nordpå, hvor det ofte er en grussti på kirkegården, eller en parkeringsplads man må igennem for at nå frem. Hvor vigtig den forskel er, skulle jeg snart finde ud af.

Selvom der både findes bar og salon indendørs, stod det ret tidligt klart, i hvilken retning menneske-strømmen plejer at glide, når det er tid til kaffe, kage og vin om søndagen. Man vil ud under åben himmel! Inde er godt, men ude bedst. Det er i patioen, vi klumper os sammen og lader mundtøjet løbe.

Margrethekirkens kirkesal er meget smuk. Med sin enkle stil, lyse vægge og loft til kip, har den en venlighed og lethed over sig, som på en gang virker opløftende og beroligende - trods altertavlens voldsomme motiv. Herinde forvandles livets bølgeslag til hjerterytme. Rummet selv forkynder, at himlen omfavner hele vores brogede jordiske tilværelse og giver den mening og håb.

Hvad forekommer da mere naturligt - efter at have lyttet til Bibelens ord, hørt orgelmusikken og sunget salmerne - at spadsere lige direkte ud i det fri? Lysets børn er vi i ånden, på Solkysten ligger det os tilmed i blodet. Derfor elsker vi at være her.

Dermed ikke sagt, at Margrethekirkens salon er et overflødigt vedhæng. Så langt fra. På kølige gråvejrsdage og når mørket falder på, er den et shelter, hvor vi kan mødes om film, foredrag, fællessang og sidst men ikke mindst juleaftens festmiddag.

Men patioen "kan noget andet".

Patioens puls

Ugen efter min indsættelse i maj 2013 fik jeg den første forsmag på, hvad dette andet kan være. En flok ildsjæle med børn havde arrangeret børnefamilietræf med grill og leg som introduktion til den nye børne-ungeklub, de ville starte i kirken. Træffet var et tilløbsstykke. Da jeg ankom, summede det allerede af liv i hvert eneste hjørne af gårdhaven: børn i alle aldre var mødt op med deres ophav, og store som små kastede sig entusiastisk ud i stoleleg, stafetløb, bide til æble dyst, og hvad der ellers stod på programmet.

Siden har patioen været bagtæppe for familiearrangementer om vikingerne og om jordens dag, skattejagt, stjerneløb til Hellig tre konger, æggepustning til påske. Den har været forvandlet til Hogwarts ved Halloween, og Batman i mange størrelser har slået katten af tønden om kap med løver, hekse og prinsesser.

Det er herude, fastelavnsris bliver pyntet og maskerne malet, inden tønderne bliver molesteret og herude, man slubrer kakao og spiser fastelavnsboller efter kroningen af årets kattekonge og -dronning.

For konfirmanderne er patioen først og fremmest stedet, hvor man holder frikvarter, mens man går til præst. På kirkens konfirmandlejr er det dér, man leger dåseskjul, spiller fodbold, laver kluddermor, Margrethekirkens femkamp afholdes her. På selve konfirmationsdagen er den frirummet hvor de bliver lykønsket og får knus af farmor og farfar, skåler med familien, forærer hinanden roser og fører forpustede med holdkammeraterne, nu hvor alle har bekendt den kristne tro og er blevet velsignet oppe foran alteret, med en fuldstændig proppet kirkes forventningsfulde blikke blikke i ryggen.

For ungdomsassisterne i Solkystens Ungdomshus, har patioen været hyggekrogen med de kulørte lamper, hvor man sad og snakkede med andre unge i den lune aften og lagde planer for, hvad man ville mødes om næste gang.

For os andre er den en oase om søndagen efter kirketid, når man sad med kaffekoppen. Måske også onsdag eftermiddag. Men tillige en oplagt kulisse for drinks og snacks i pausen til koncertarrangementer i kirken. Og ikke mindst bagefter, når publikum er taget hjem og alt ryddet op. Så samles de frivillige på terrassen over et velfortjent glas og gør dagen op, inden der lukkes og slukkes.

Hjerterum og husrum. Patioen giver den ekstra volumen til Margrethekirken, som har gjort det muligt år efter år at holde store krævende arrangementer, hvor mange skal serviceres. Under kirkens forårsbasar, Syng Julen Ind og koncerter med danske kunstnere er der livlig trafik mellem kirkesal, salon og patio.

Salg af drikkevarer rykkes udenfor, mens servering af mad sker fra salonens bar. Det kræver organisering og at alle koordinerer. Gevinsten er et bedre flow og knap så klaustrofobiske køer. Juleaftensdag er patioen mødested for kirkegængerne til begge gudstjenester. Når børnefamilierne vandrer ud efter den tidlige familiegudstjeneste, har de ikke nødvendigvis mere travlt, end at

der er plads til lige at slå sig ned over et glas og ønske hinanden god jul. Og da kirkegængerne til den senere almindelige julegudstjeneste gerne dukker op i god tid, når man tit også at ønske dem en glædelig jul.

Patioen har sine egne ritualer Margrethekirkens gårdhave spiller en rolle ved enhver kirkelig begivenhed: Oceaner af konfetti er i tidens løb blevet fejet op derude efter bryllupper. Utallige blomster båret ind den vej før begravelser.

Der gives ingen andre adgang til kirken. Når kisten bæres ind, må den forbi de grå haveborde og stole først. Og passere dem igen til sidst, inden den kan køres væk. Der er for mig at se en vidunderlig symbolik heri: Vi er aldrig kun os selv.

Vi er omfavnet af noget større: et fællesskab. Velsignelsen ved dåben er et smukt udtryk for dette: "Herren bevare din udgang og indgang fra nu og til evig tid!" De bibelske billeder af bordfællesskaber et andet.

Trange tider

Patioen er en gave til menighedslivet. Ja, den har vel ligefrem været en redningsplanke. Sådan oplevede jeg det i hvert fald under pandemien. Efter den bratte nedlukning i marts 2020, valgte vi at genåbne kirken for gudstjeneste og kirkekaffe til pinse.

Åbningen lod sig kun gøre, fordi der var så gode forhold udendørs. I og med at al indendørs servering var forbudt, blev salonen spærret af. Men en "fortovscafé" kunne vi sagtens have. Jeg glemmer aldrig stemningen pinsedag: der var en pludren af den anden verden.

ENDELIG kunne folk mødes og snakke med dem, man ikke havde set i måneder.

I en lang periode var der sat skarpe grænser for kulturelle tiltag og socialt samvær, men med frivilliges hjælp lykkedes det os relativt hurtigt at stable en ny type arrangementer på benene i fortovscaféen: søndagsmatiné under åben himmel. Her var der lidt godt for både ånd og mave. Matinéerne havde udpræget lokalt islæt, kunstnere langvejsfra kunne vi ikke forvente, økonomien var heller ikke til det.

Men det gav anledning til, at folk fra egne rækker kunne komme

med bidrag i stedet. Og det gjorde de.

Hvad er en kirke uden en patio?
Jeg har stillet det spørgsmål retorisk i overskriften på dette indlæg, og mit korte svar er: den er stadig kirke.

I Danmark har de færreste sognekirker en gårdhave.
Menighederne trives alligevel, for vi mennesker har en enestående evne til at indrette os på de vilkår, der nu er. Mangler der noget, finder vi ud af at kompensere for det. Det gælder også i folkekirken. Man forstår at gøre brug af de forhåndenværende søm.

Margrethekirken er så privilegeret at have en. De danskere, som i sin tid lagde grundstenen til den, kunne slet ikke forestille sig den skulle være uden patio. Det her er jo Spanien! Så ma fik en patio på hjørnet af Avenida de Dinamarca og Calle Cipres i Las Lagunas. Som en, der har haft fast tilholdssted dér i en årrække, er jeg dem dybt taknemmelig. Det er jo genialt.

At opføre egen kirke er et ret stort projekt. Tak fordi I fandt det umagen værd at kæmpe for sagen og trods økonomisk usikkerhed forstod at gribe de muligheder, der blev rakt jer. "Hvis Herren ikke bygger huset, arbejder bygmestrene forgæves." Sådan er det heldigvis ikke gået på Solkysten. Gud ske tak og lov kom i godt i mål.

Lige siden indvielsen har der løbende været folk, som var klar til at bære med og tage ansvar for drift og vedligeholdelse eller påtage sig specifikke opgaver til gavn for menigheden og kirkens liv. Om nogen ved I, at kirke ikke kun er noget, man har. Det er også noget, man er - og uaflade ligt må prøve at blive.
Nu har Margrethekirken i et kvart århundrede udgjort en af søjlerne i danskernes fællesliv på Solkysten.

Tillykke med det.

Og TAK.

Må livet i kirken fortsat blomstre og menigheden og dens præst(er) trives i årene, der kommer!

HVOR SKAL VI HEN, OG HVORDAN?

Torkild Bak. Præst ved Margrethekirken 2025-27, domprovst emeritus, Master of Public Management, skribent.

1. Lidt om tro og tvivl. Og forholdet til kirken i almindelighed

"Mens resten af landet er på vej hjem til Jesus, er jeg rejst den modsatte vej…", skrev Weekendavisens digitale chef Mikka Tecza i et bidrag til avisens klummeføljeton Levned og meninger den 23. august 2026.

Bemærkningen var interessant af to grunde:
For det første bekræftede bemærkningen en trend, der vitterligt er blevet talt om længe. En trend, som blandt andet viser sig ved en stigende religiøs aktivitet i de yngre generationer, herunder stigende jævnlig kirkegang. Min kollega ved den danske kirke i London, Karsten Møller Hansen, fortalte mig sidste sommer om et fænomen, der var kommet helt bag på ham: Unge finansfolk fra "The City" mødes i frokostpausen for at læse i Bibelen!

Hertil kan lægges de senere års "kändisser-taler/skriver-om-tro-fænomen" samt den danske regeringstops kald til åndelig oprustning. Et kald, som i udgangspunktet synes at have opbakning i store dele af folketingssalen. Hvad sker der? spørger vi gamle, mere forhærdede.

Er der tale om troens tilbagekomst til de sekulariserede danskere? Danmark har i lighed med resten af Vesteuropa (også på det område!) i årtier udgjort en parentes i historien:

Mens kristendommen vokser uden for Europa, har medlemstilslutningen til de etablerede europæiske kirkesamfund været kon-

stant faldende siden begyndelsen af 1900-tallet. Er den udvikling så nu vendt i Europa, så troen er på vej tilbage?

Det vil nok være en forhastet og i hvert fald alt for tidlig konklusion. Rent bortset fra, at dette at måle på "tro" (hvad er det man måler og hvordan?) er en kompliceret sag, der kun alt for let frister til abstrakte påstande og tomme spekulationer, såvel for som imod. Men måske vidner den nye trend i det mindste om et behov for fordybelse og analoge fællesskaber. Desuden og helt sikkert om en genopdagelse af ritualers betydning! Kirkens tid er ikke forbi.

Der er håb, også for Margrethekirken.
Og selv hejser jeg i tankerne her ved 25-års jubilæet flaget for den generation, der i sin tid byggede Margrethekirken, hvor jeg nu har været præst i to perioder på henholdsvis 5 og 6 måneder (med en tredje periode i sigte foråret 2027).

I bogen *Om ritualernes forsvinden*. En topografi af nutiden (Forlaget Klim 2025) omtaler den sydkoreansk-tyske filosof Byung-Chul Han ritualer som en bolig i tiden: "I tiden er ritualer det, som boligen er i rummet. De gør tiden beboelig." Ritualer er blevet en form for modstandslommer, hvor man kan genfinde sig selv og samle handlekraft i et accelerationssamfund, der konstant truer med at trække tæppet væk under mennesker, og under løfte om konstante forbedringer efterlade stadig flere af os med burnout, depression eller anden mistrivsel.

For det andet bekræftede bemærkningen jo så også den indre modvilje, som alt for megen offentlig trosbekendelse til gengæld har det med at fremkalde i én. Især hvis man for sit eget vedkommende ikke føler, at ordene i kirken adresserer ens aktuelle livssituation på nogen meningsfuld måde.

Denne modvilje kan gerne næres yderligere ved diverse eksempler på, hvad kristendom fra tid til anden også bliver brugt til, herunder i skrivende stund både den russisk-ortodokse kirkes legitimering af Putins krigsførelse og den amerikanske forsvarsminister Pete Hegseths krigsretorik i Guds navn. Der er til enhver tid nok af anstødssten, der kan få én til at sagtne farten på kirkestien. Hvis

ikke helt vende om. I vrede.

Og så gør Mikka Tecza, der er efterkommer af polske roearbejdere af oprindeligt katolsk observans, ikke desto mindre opmærksom på, at hun er forblevet i den danske folkekirke. Hvorfor? Ja, angiveligt fordi der stadig er noget, den mangler at levere til hende. Noget, hun forventer af den. Og så fordi, som hun skriver med både humor og bid: Hvem fanden ønsker at blive begravet af sin coach?

Mon ikke mange mennesker kan genkende sig selv i denne splittelse i forhold til kirken og troen? Derfor er det også for præsten en vedvarende, skræmmende udfordring at åbne munden om søndagen i en forsamling af selvstændige, tænkende mennesker som Mikka Tecza, man ikke kan eller må snyde. Og på samme tid et privilegium. Et privilegium i kirken at møde så mange forskellige mennesker, der kommer med hver deres baggrund og historie, også med hensyn til troen og dens for og imod!

2. Den danske kirke på Kysten
Det er ingen hemmelighed, at det er hårde tider for Margrethekirken lige nu, og de hårde tider handler også om økonomi.

På den ene side skal man kunne komme til kirkens ugentlige søndagsgudstjeneste, uanset om man er medlem eller ej, og hvad man i øvrigt tror eller føler i den forbindelse. Man skal kunne komme der, uanset om man deltager i det efterfølgende sociale samvær over kaffen (et samvær, jeg ganske vist selv glæder mig til hver søndag), eller foretrækker at gå sin vej.

Man skal altså kunne komme til gudstjenesten, hvad enten det er sammen med andre, eller det er i egen til lejligheden tilknappede særlighed. En gudstjeneste er offentlig. Det er ingen klubaktivitet.

På den anden side er det klart, at "nogen" på Kysten skal ville, at denne frihed til og mulighed for at komme i kirken overhovedet findes. Dvs.: være villig til at bidrage til at dække de udgifter til driften, der ikke dækkes fra Danmark, hvilket er de fleste. Det handler om udgifterne til organist/musik, rengøring, bygningsvedligehold, kommunikation, diverse andre driftsomkostninger samt den løbende og nødvendige udvikling

af kirkens alment kulturelle og sociale forpligtelser.
Findes disse "nogen", der vil det? Det er ikke godt at vide. Det må vise sig.

Antallet af betalende kirkemedlemmer (eller "kirkeejere", hvad de jo i praksis er) har været støt faldende, stort set lige siden Margrethekirken stod færdig, hvilket i sig selv er bemærkelsesværdigt. I dag er der vel ca. 60 tilbage, og der er brug for 300, før det begynder at blive sjovt.
Disse 300 skal ikke alene have råd til at betale €10 om måneden (NB! i øjeblikket kun €95 i alt pr. år), eller eventuelt sørge for at få den kirkeskat, de betaler i Danmark, overført til Margrethekirken. De skal også have modet til at give sagen en chance. Findes de 300? Det må vise sig.

Mit personlige syn på sagen er følgende: Lige så generøst de betalende medlemmer af Margrethekirken stiller en traditionel, fri, offentlig gudstjeneste til rådighed for alle og enhver, der kommer forbi søndag kl. 11, skal Margrethekirken mandag til lørdag generøst stille sine lokaler til rådighed for, hvad dens egne medlemmer i øvrigt kunne have brug for ud over gudstjenesten og de kirkelige handlinger.

I en verden, der i flere henseender synes at være bragt ud af sine hængsler, er der nok at mødes om og over. I kølvandet på digitaliseringens velsignelser afslører der sig tilmed et stigende behov for at revitalisere analoge netværk, fysiske fællesskaber. Og det i alle aldersgrupper.

Jeg er helt klar over, at vi som dansk udlandskirke er særligt forpligtet på at være et tilholdssted for og et værn om "det danske". Men det danske kan i dag ikke tænkes uafhængigt af det europæiske, der er udfordret til alle sider og nødt til at genopfinde sig selv, bl.a. igennem en gentænkning af sin historie.

Her vil Margrethekirkens bidrag naturligvis ikke fylde ret meget, men derfor kan det godt komme til at fylde meget for medlemmerne.

Det kan i virkeligheden ikke undværes. Virkelige forandringer kommer nedefra. Der er desuden rigeligt med galninge, der gør verden usikker ovenfra i disse år.

Jeg har i samme forbindelse, dvs. i forbindelse med kirkens brug og praksis en kæphest eller rettere to, som jeg ikke vil undlade at trække af stalden vel vidende, at de sikker bliver mødt med lige dele vantro og afvisning:

Den første kæphest:
Margrethekirken kan ikke blive ved at ligge som en befæstet ø i Las Lagunas uden kontakt med sit spanske nabolag. I hvert fald én gang om året skal vi invitere vores naboer ind til "åbent hus", æbleskiver eller hvad nu årstiden måtte tilsige. Det er almindelig jysk høflighed over for det land, vi er gæster i. Og vigtigere endnu: Man kan, som verden ser ud, risikere at få brug for hinanden en dag, og så er det godt at kende hinanden.

Den anden kæphest: Uanset hvordan det nu måtte gå med brug af kirken mandag til lørdag, må den ikke være lukket. Intet er værre end alle de lukkede kirkedøre, man kommer til. Kirken skal være åben hver dag! Man skal kunne gå ind og sætte sig, tænde et lys, eller hvad man nu vil. Det kræver imidlertid, at de 300 medlemmer, kirken behøver, ud over at betale de €10 om måneden hver især afsætter én dag – én dag årlig! – til at være kustode og repræsentere kirken.

Måske kommer der ikke en sjæl lige den dag, man har vagten (Det skal der nu nok gøre, når folk finder ud af, at der er nogen). Men så kan man jo bruge tiden på at gå ombord i kirkens bibliotek, handle med aktier, strikke, besvare mails, slå sig løs i køkkenet, skrive sine erindringer, meditere, bidrage med ideer til præstens søndagsprædiken, spille på flyglet eller bare glæde sig over at have en hel dag for sig selv!
Det vil virkelig bringe forandring til kirken.

3. Generationsskiftet - og spøgelset med de to ansigter
Vil børnene overtage den gård, forretning eller virksomhed, forældrene med møje og besvær har skabt? Nej, sjældent. Det er der grædt mange tårer over rundt i familierne. Det nytter blot ikke at komme med de helt store bebrejdelser i den anledning, endsige stille sig uforstående an.
Margrethekirken var et entusiastisk projekt skabt af en pionergeneration, der i stort tal slog sig ned på Kysten i slutningen af forrige århundrede og siden drømte om at trække et stykke dansk kir-

keliv med sig. Fra min side skal der ikke lyde andet end "tak for det!".

Generationen, der siden har slået sig ned i Malaga-provinsen for at arbejde, er til gengæld vokset op i en helt anden verden med andre drømme og kampe – og desuden, som verden ser ud i 2026: en stadigt mere usikker fremtid! Kan man bebrejde den generation, hvis den tænker: Nu ligger kirken der, og det er fint; det var vores forældres ambition; her er der ikke mere for os at gøre; vi skal noget andet?

Nej, selvfølgelig kan man ikke det. Hermed vil jeg blot minde om, at – sagt med al respekt for pionergenerationens kamp for at etablere kirken - generationsskifte bliver en lige så hård kamp. Hvis kirken skal have en fremtid. I hvert fald står kirkerådet over for en ledelsesmæssig udfordring. For ledelse er, hvad det handler om.

I en verden under stadigt hurtigere forandring er ledelse blevet den faktor, der er ofte forskellen på liv eller død. Det gælder for virksomheder såvel som for organisationer og institutioner, og Margrethekirken er ikke undtaget fra den virkelighed.

Ledelsesopgaven handler om tre ting:

For det første skal kirkerådet formulere en vision med tilhørende strategi, som nuværende og kommende medlemmer - samt fonde og sponsorer - kan se sig selv i. Uden vision og troværdig strategi er kirken et skib uden ror, der hverken tiltrækker nye medlemmer eller nye penge.

For det andet skal kirkerådet dedikere sig til at skabe og vedligeholde relationer ud af huset. Relationer – af vidt forgrenet art - er kirkens fødekæde og alfa og omega for dens fremtid. Der er tale om en "social kontrakt" med omgivelserne, der løbende skal bekræftes og justeres.

For det tredje skal kirkerådet koordinere fordelingen af kirkens store og små driftsopgaver og projekter, og vel at mærke gøre det ud af huset. Uden måske at ville eller kunne kommitte sig til den helt store indsats vil folk gerne inddrages og fra tid til anden bruges, givet at de kan se ideen, jf. ovenfor. De ønsker at gøre en forskel i kraft af det, de nu hver især kan bidrage med i forhold til tid og interesser eller særlige kompeten-

cer, om så bare to eller tre gange om året. Og der er, så vidt jeg har kunnet fornemme, samlet set virkelig mange ressourcer af dansk herkomst at trække på i Malaga-provinsen.

Det er muligt og endda uhyre forståeligt, hvis kirkerådet her ender med at tænke: Det bliver for kompliceret med al den inddragelse og koordinering, folk er besværlige; "det er hurtigere at gøre tingene selv." Problemet, hvis man ender med den tilgang, er imidlertid, at kirkerådet en dag risikerer også at udgøre kirkens sidste medlemmer. Folk vil bruges. De vil mærke, at de betyder noget i de sammenhænge, de indgår i. De vil ikke nøjes med at være anonyme betalere og passive modtagere af kirkens budskab. Livet er kort, og de mennesker, der har slået sig ned på Kysten, har gjort det, fordi de vil noget med det.

Jeg nævnte ovenfor spøgelset med de to ansigter, og det vil jeg slutte med. Dermed tænker jeg på en indstilling, der fra begge sider af kirkemuren kan lamme alt. Hvis man nemlig inde fra kirken tror, at: "De derude er lige glade, de vil os ikke; de går kun op i deres eget liv, de gider ikke". Alt imens de, som ude fra kigger ind på reservatet, er lige så faste i deres overbevisning om, at: "De derinde har nok i deres eget; vi er jo heller ikke troende, og for øvrigt er kirkens tid forbi." Begge parter tager fejl.

Hvis der er noget, mit arbejdsliv i folkekirken lærte mig, så er det, at det intet andet er end et spøgelse. Og den dag, man tager sig sammen til at møde det up front, begynder tingene at udvikle sig på begge sider af den hvide mur.

Med disse betragtninger, der står helt for min egen regning, ønsker jeg Margrethekirken hjerteligt til lykke med jubilæet – og pøj, pøj! Mange har drømt om et vinslot i Frankrig eller måske en olivenlund i Spanien.

Næppe nogen har drømt om en anpart i en dansk kirke i Kysten! Man må tage det på sig. Det er skæbnen, og det kan være, det bliver fantastisk.

RØDDER I SPANIEN – MEN HJEMME I MARGRETHEKIRKEN

Pastor, Hans Krab Koed

Jeg har kendt Spanien i mere end 55 år.

Første gang var som ung kursist på Spies' rejselederkursus på Mallorca. Egentlig havde jeg håbet at komme til Costa del Sol som rejseleder, men den stilling gik til en kvinde, og i stedet tog jeg til Israel og arbejdede på kibbutz.

Jeg tænkte ikke nærmere over Spanien dengang. Men landet kom til at følge mig gennem livet. Da jeg i 1980 mødte min mand, Klavs, fik Spanien pludselig en helt anden betydning. Hans forældre boede i Benalmádena Pueblo, og gennem de næste mange år blev Andalusien et fast holdepunkt i vores tilværelse.

Vi kørte ofte hele vejen gennem Europa i bil. Ikke én gang om året, men ofte flere gange. Langsomt lærte vi Spanien at kende på en måde, som flyrejsende sjældent gør. Vi lærte landskaberne, byerne og historien at kende.

Da mine svigerforældre senere flyttede til Málaga, købte vi også selv en lejlighed i 2007.

På mange måder har Spanien derfor været en del af mit liv i næsten et halvt århundrede.

- Og alligevel føler jeg mig ikke helt hjemme her. Det er et paradoks.

Rødder er ikke det samme som hjem

For jo ældre jeg er blevet, desto flere rødder har jeg opdaget i Spanien.

Gennem slægtsforskning og historiske studier har jeg fundet forbindelser til den iberiske halvøs fascinerende historie. Jeg har beskæftiget mig med den store jødiske statsmand og bibelfortolker Isaak Abarbanel, der måtte flygte fra Spanien i 1492 sammen med tusinder af andre jøder.

Jeg har fulgt sporene efter Max Nordau, den store zionistiske tænker med dansk hustru, som under Første Verdenskrig måtte leve i eksil i Spanien. Jeg har læst H.C. Andersens beskrivelser af landet og hans fascination af Málaga. Historien har på mange måder bragt Spanien tættere på mig. Men rødder er ikke nødvendigvis det samme som hjem.

Jeg kan beundre Spanien. Jeg kan elske landet. Jeg kan føle mig knyttet til dets historie. Men jeg bliver aldrig helt spansk.

Det er måske netop dette, Hannah Arendt hjælper os til at forstå. Arendt skriver et sted om menneskets behov for et sted i verden – et sted, hvor man ikke blot befinder sig, men hvor man hører til. For hende er mennesket ikke kun et individ med en privat identitet. Det er et menneske, der har brug for at kunne træde frem i en fælles verden sammen med andre.

Det er noget andet end at have rødder.

Man kan have rødder i historien uden at have et sted, hvor man føler sig hjemme.

Og man kan finde et hjem et sted, hvor ens rødder egentlig ikke ligger.

Det danske, jeg savner

Måske skyldes det, at jeg er rundet af noget meget dansk.

Jeg savner undertiden det danske foreningsliv, højskoleånden og det stærke civilsamfund. Jeg savner den måde, mennesker i Danmark organiserer sig på omkring fælles interesser, fælles ansvar og fælles værdier. Det er ikke nødvendigvis Danmark som geografisk sted, jeg savner.

Det er Danmark som **fællesskab**. Her kan Andreas Reckwitz' analyser af det moderne samfund være interessante. Han beskriver, hvordan vores samtid i stigende grad er præget af individualisering og af søgen efter det særlige, det

autentiske og det, der giver vores eget liv betydning. Vi skal helst realisere os selv.

Vi skal have vores egen historie, vores egen identitet, vores egne erfaringer.

Men bagsiden af denne udvikling kan være, at det bliver vanskeligere at finde de fælles sammenhænge, som ikke blot handler om mig og min egen livshistorie. Måske er det derfor, jeg savner det danske foreningsliv. For en forening er netop et sted, hvor man ikke behøver at være interessant alene. Man mødes om noget, der er større end én selv.
Det samme gælder en kirke.

Margrethekirken
Derfor blev Margrethekirken så vigtig for mig. Faktisk havde jeg næsten ingen forbindelse til kirken i de mange år, hvor vi kom i Spanien. Mine svigerforældre havde ganske vist danske venner, men kirkelivet interesserede dem ikke. Min svigerfar plejede spøgefuldt at antyde, at det værste ved mig som svigersøn var, at jeg var teolog.

Derfor kendte jeg nærmest ikke Margrethekirken. Først i 2018 besøgte jeg den sammen med en gruppe studerende, som jeg havde med til Málaga. Vi blev taget varmt imod af den daværende præst, Iben Snell, og jeg fik et første indtryk af et kirkeliv, som på én gang var dansk og internationalt.

Da Klavs og jeg flyttede permanent til Spanien i 2021, opsøgte vi kirken allerede den første søndag. Og dér skete noget mærkeligt. For første gang oplevede jeg et sted i Spanien, hvor jeg ikke følte mig som gæst. Jeg følte mig hjemme.

Det levende ord
Det er her, Grundtvig bliver vigtig. Grundtvigs store indsigt var, at et fællesskab ikke først og fremmest skabes af regler, bygninger eller institutioner. Det skabes af det levende liv mellem mennesker – af det levende ord, fortællingen, historien og det, vi har fælles. Hans berømte formulering: Menneske først og Kristen så, er en sætning, der stadig siger noget vigtigt om, hvad en kirke kan være.

Kirken begynder ikke med, at man har den rigtige identitet. Den begynder med, at mennesker mødes. Grundtvigs idé om det

levende ord betyder også, at tradition ikke er noget dødt, man opbevarer. Tradition bliver levende, når den fortælles igen og får betydning for mennesker, der lever nu. Det er måske netop det, jeg oplever i Margrethekirken. Her mødes mennesker, som har meget forskellige historier, men som alligevel deler noget: sproget, salmerne, gudstjenesten, fortællingerne, højtiderne og en bestemt måde at være sammen på. Det danske bliver ikke et spørgsmål om nationalitet. Det bliver et spørgsmål om tilhørsforhold. **Et hjem mellem to verdener**

Siden blev jeg gennem Dansk Kirke i Udlandet og provst Selma Ravn opfordret til at lade mig ordinere til tjeneste som ulønnet hjælpepræst.

Efter Iben Snells pensionering har jeg fået lov til at være en del af kirkens præstearbejde og gudstjenesteliv, senest i samarbejde med min gode ven, domprovst emeritus Torkild Bak.

Det arbejde er blevet en livsnerve for mig. Når jeg står ved alteret, når jeg prædiker, når jeg underviser konfirmander, eller når vi samles til gudstjeneste, mærker jeg noget af det, som jeg ellers kan savne i udlandet:

Et fællesskab. En fælles historie. Et fælles sprog.

Og måske også det, Arendt kalder en fælles verden. For det er måske det, et hjem i sidste ende er. Ikke nødvendigvis det sted, hvor man blev født. Ikke nødvendigvis det sted, hvor ens forfædre levede. Og heller ikke nødvendigvis det sted, hvor man har boet længst.

Et hjem er det sted, hvor man oplever, at ens liv hænger sammen med andres liv. Hvor ens fortælling kan blive fortalt og hørt. Hvor man ikke behøver forklare hele sin historie, før man kan være med.

Rødder og tilhørsforhold

Måske er det derfor, jeg tænker så meget over rødder.
For rødder fortæller os, hvor vi kommer fra.
Men hjem fortæller os, hvor vi hører til.

Mine rødder går mange steder hen. Til Danmark. Til Europas historie. Til mennesker, som gennem århundreder har levet mellem

lande, kulturer og identiteter. Måske er det også derfor, at historien om mennesker som Abarbanel og Nordau bliver ved med at interessere mig. De minder os om, at rødder aldrig er så enkle, som vi nogle gange forestiller os. Mennesker flytter. De fordrives. De rejser. De forelsker sig. De slår sig ned et andet sted. De tager deres sprog, deres minder og deres fortællinger med sig. Og nogle gange finder de et nyt hjem. Det gjorde jeg også. Mit hjem i Spanien fandt jeg ikke gennem slægtsforskning, historiebøger eller gamle familieforbindelser. Jeg fandt det i Margrethekirken.

Her er Spanien og Danmark ikke modsætninger.

De kan eksistere side om side. Jeg kan være dansk uden at lukke mig om Danmark.

Jeg kan være i Spanien uden at skulle blive spansk. Og jeg kan høre til et sted, selv om mine rødder ligger mange andre steder. Måske er det i virkeligheden det, kirken på sit bedste kan: At skabe et hjem for mennesker, der befinder sig mellem steder. Et sted, hvor man ikke først bliver spurgt, hvor man kommer fra, men hvor man bliver budt velkommen.

Grundtvig talte om det levende ord.

Arendt mindede os om betydningen af at have en plads i en fælles verden.

Og Reckwitz hjælper os til at se, hvor vigtigt det er at have fællesskaber, som ikke blot bekræfter vores individuelle identitet, men giver os noget, vi deler med andre.
Det er derfor, Margrethekirken betyder så meget for mig. Den er ikke blot en dansk kirke i Spanien. Den er et sted, hvor mennesker kan finde et hjem, mens de er langt hjemmefra.

Sådan blev den også et hjem for mig.

Rødder fortæller os,
hvor vi kommer fra.

Hjem fortæller os,
hvor vi hører til.

MARGRETHEKIRKEN I MIJAS OG SAMTIDIG ET LILLE MIRAKEL!

John Peter Sørensen, formand for kirkerådet

Hvilket dejligt navn til en dansk landsbykirke i det fremmede.
Man spurgte høfligt Dronning Margrethe om lov til at navngive kirken Margrethekirken, efter Dronningen, - men fik nej.
Jeg kan forestille mig skuffelsen hos dem, som var i gang med dette projekt, med sådan blev det, at kirken nu er navngivet efter Dronning Margrethe den 1. - Datter af Valdemar Atterdag og stifter af Kalmarunionen, mens hun styrede Danmark, Norge og Sverige fra slutningen af 1380'erne til sin død i 1412. Jeg fulgte med i byggeriet fra optakten til det færdige resultat, men kunne desværre ikke være til stede ved åbningen.
Jeg kom imidlertid til en senere gudstjeneste, samtidigt med den nyudnævnte Kirkeminister Tove Fergo, som også var forhindret til åbningen grundet folketingsvalget, hvor Anders Fogh Rasmussen overtog styret på Christiansborg.
Dengang kirken blev bygget på toppen af en skrånende grund med udsigt, mest til marker og nogle få huse. Denne smukke, hvide kirke med rødt tegltag, som enhver by i Danmark ville have været glad for, og som de danske, som dengang boede i byen og de tilstødende kommuner blev lykkelige for.
Et nyt samlingssted som kunne skabe indhold, kultur og mening og holde kristendommen i live i eget hus.
Vi, som bor her i dag, ville ikke gerne være kirken foruden. Hverken bygningen eller institutionen, og vi kæmper gerne en langvarig kamp, for at få alle med i projektet.
Når vi ser tilbage i tiden, mens kirken har været her, har der været mange ildsjæle, vi kan takke for deres indsats.
Mange har hjulpet til fra starten og

støttet med både arbejdsindsats og økonomiske bidrag - alt fra det årlige kontingent eller overført kirkeskat fra Danmark, til en præstebolig, skænket til menigheden så præstens bolig i dag er både rimeligt stor, smukt indrettet og centralt beliggende i Fuengirola og ikke længere væk, end at Torkild (præsten) går frem og tilbage til og fra kirken.
Vi er i dag et godt sted, for det kan kun gå fremad.
Kirkens medlemstal har været ramt af afskaffelsen af dobbeltbeskatningsaftalen, som blev droppet i 2007 og igen, da verden blev ramt af Covid 19 pandemien og rejselysten blev dæmpet i en lang periode.
Selv om man tror på den treenige guds nåde, skal man alligevel passe på ikke at blive ramt af noget udefra kommende.

Men nu er der en ny udvikling i gang. I stedet for pensionisternes indtagelse af kysten og kirken er der begyndt at komme unge, erhvervsaktive mennesker til Kysten og med dem følger nye familier og børn i alle aldre, som skal døbes, konfirmeres og vies - og selv om kirken ikke har vielsesmyndighed, kommer lysten alligevel til kirkelige velsignelser af borgerligt indgåede ægteskaber.
Det er heldigvis stadig de fleste kvinders drøm at blive viet i en kirke - og tak for det - for en brudekjole gør de fleste kvinder smukke og bringer et fortryllende smil frem ved et alter.
Nu er vi så der, at alle disse tilflyttere, som ikke længere er medlemmer af den danske folkekirke, når de bor i Spanien, skal meldes ind i Margrethekirken, begge parter, for at opretholde de fordele som Folkekirken bød dem for kirkeskatten - og her i Margrethekirken er det billigere, end kirkeskatten i Danmark.
Vi er klar til at modtage medlemmer i kirken og glæder os til at se jer, både om søndagen og til de arrangementer, som kirken lægger hus til.
Har du tid til overs, og mangler du noget at beskæftige dig med, så har kirken ofte brug for ekstra hænder til forskellige opgaver.
Vi kører så vidt muligt på frivilligt arbejde, når vi kan finde de rette hænder, som kan noget, vi har brug for.
En altmuligmand, som har hænderne skruet rigtigt på, personer til arrangementer af enhver slags, som måtte finde vej til kirken, et godt smil til at skænke kaffe om søndagen og måske bage en kage - der er nok at tage fat på.
… og husk, at kirken altid er åben for alle - også for dem, som måske endnu ikke har besluttet sig for at være en del af fællesskabet.

